

Kopia till

frida.niklasson@regeringskansliet.se

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Ds 2021:31, En skyldighet att beakta vissa samhällsintressen vid offentlig upphandling

Transportstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslagen men har följande synpunkter.

Samhällsintressen vid offentlig upphandling

Transportstyrelsen vill framhålla att även om det finns stora möjligheter att beakta samhällsintressen vid den offentliga upphandlingen måste man också ställa sig frågan om de upphandlande organisationerna är de som är bäst lämpade att kravställa och säkerställa efterlevnad av ställda krav. Detta är något som ställer mycket höga krav på särskilda kompetenser inom exempelvis hållbarhet, miljö, sociala hänsyn och arbetsrätt. Sådan kompetens kan vara svår att hålla, särskilt inom mindre upphandlande organisationer. Ansvar på de upphandlande organisationerna bör därför sättas i relation till de myndigheter som har utpekat ansvar för upprätthållande av lagar och regler inom sitt sakområde.

Transportstyrelsen vill mot bakgrund av ovan även framhålla att det är viktigt med en enhetlighet i upphandlande organisationers agerande både när det gäller specifik kravställning och strategiskt arbete mot olika marknader. Detta för att till exempel möjliggöra omställningar i arbetssätt och produktion. Därför är det av yttersta vikt att Upphandlingsmyndighetens uppdrag kring dessa frågeställningar stärks ytterligare och att arbetet med kriteriebiblioteket fortsätter att utvecklas och att även innehålla förslag till verifikat för uppföljning av ställda krav och kriterier.

Regleringen om att beakta miljön samt sociala och arbetsrättsliga aspekter skärps

Transportstyrelsen ställer sig frågan om förslaget kommer att leda till stora förändringar i upphandlande organisationers sätt att agera. Vår uppfattning är att det för Transportstyrelsen inte innebär någon större skillnad i praktiken. Där det är möjligt att beakta klimatet gör Transportstyrelsen det redan idag, så på sätt och vis är den föreslagna regeländringen redan på plats

hos oss. Transportstyrelsen tror att de flesta upphandlande organisationerna ser på detta på samma sätt.

Reglering om att Klimatet alltid ska beaktas

Transportstyrelsens ser gärna att skrivningen ”*när det är relevant med hänsyn till upphandlingens syfte*” inkluderas även vad gäller klimatet. De exempel som räknas upp med hänvisning till ett livscykelperspektiv är till största del endast applicerbara vid inköp av varor. Transportstyrelsens inköp av exempelvis konsulttjänster bör kunna exkluderas.

Riktlinjer och dokumentation

Det ligger i den upphandlande organisationens eget intresse att ha riktlinjer eller liknande varför Transportstyrelsen anser att det inte i lagen är nödvändigt med en skyldighet att besluta om riktlinjer.

Samhällsekonomisk nytta

Transportstyrelsen noterar att promemorian innefattar en mycket översiktlig bedömning av förslagets kostnadseffekter för de myndigheter som ska tillämpa det förändrade regelverket. Det hade dock varit rimligt att också tillfoga en bedömning av hur förslaget och dess kostnader för myndigheter i form av ökad administration och sannolika prispåslag förhåller sig till den klimatnytta som förväntas uppstå. En sådan samhällsekonomisk bedömning kunde bidra till att besvara på vilket sätt samhällsresurser kunde användas mest effektivt för att bidra till klimatnytta och till att valet av klimatinsatser har så hög verkningsgrad som möjligt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog ekonomidirektör Rosie-Marie Fors, upphandlare Magnus Eriksson och chef för inköpsenheten Kristina Português den senare föredragande.

Jonas Bjelfvenstam
Generaldirektör